

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre . 12.— P
Félévre . . . . . 6.— P
Negyedévre . 4.— P

A hirdetés díj mm-ként 24 fillér és előre fizetendő. — Szöveg közt ennek duplája.

Intézmények, vállalatok és kereskedelmi cégeknek évi . 24.— P

FOGADÓ

MAGYAR VENDÉGLŐS

A „KORCSMÁROS” ROVATTAL

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST,
VI, CSENGERY U. 51.
I. emelet 7.
TELEFON: 118-898.

Magyar kir. postatakarékpénztári csekk-számla száma 38.990

Lapmegjelenés: minden hónap 1-én és 15-én.

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
A VASUTI VENDÉGLŐSÖK ÉS A BUDAPESTI KORCSMÁROSOK SZAKOSZTÁLYA HIVATALOS KÜZLÖNYE
A FOGADÓS-, VENDÉGLŐS-, KORCSMÁROS- ÉS KÁVÉSI PAR, IDEGENFORGALMI ÉS BORGAZDASÁGI ÉRDEKEKET KÉPVISELŐ LAP

Kongresszusi tudnivalók

A rendező-bizottsághoz beérkező nagyszámú levél- és telefontudakozódásokból megállapítottuk, hogy egyes kartársak a kongresszusi meghívó szövegét helytelenül értelmezték. Ezért szükségesnek tartjuk az alábbiakat közölni kartársainkkal:

1. *Kik vehetnek részt a kongresszuson?* A kongresszuson részt vehet minden hazai szállodás, vendéglős, koresmáros és kávésiparos, aki előzőleg a kongresszusi részvételi díjat (14.50 P) a rendezőbizottságnak beküldte.

A jelentkezők hogyan kapják a jegyfűzetet. Minden jelentkező, aki a részvételdíjat befizette, postán legkésőbb 20-ig kapja kézhöz a jegyfűzetet.

Tévedések elkerülése végett itt közöljük, hogy azok, kik írásban vagy szóban bejelentették, hogy részt kívánnak venni a kassai kongresszuson, de a részvételi díjat nem küldték be, azok részére természetesen jegyfűzetet nem küldhetünk.

2. *Mi foglaltatik a részvételi díjban?* A 14 pengő 50 fillér részvételi díjban bennfoglaltatik kétnapi (aug. 23. és 24-iki) szállás, az augusztus 24-iki díszbéd ára a bankőfűredi kirándulás autóbusszjáról, továbbá a vasúti félárú jegy váltására szóló igazolvány ára. A vasúti menetjegy ára a részvételi díjban (14.50 P) nem foglaltatik benne, mert a vasúti igazolvány csak arra jogosítja annak tulajdonosát, hogy lakóhelyéről Kassáig és vissza félárú menetjegyet válthasson az utazásra. — A vasúti igazolványt a jegypénztárnál fel kell mutatni, ahol azt lebélyegzik és erre készpénz lefizetése ellenében kiszolgálják a félárú menettérti jegyet.

Ezen igazolvánnyal a m. kir. államasutakat vonalain gyors-, sebes-vagy személyvonatoknak bármelyik kocsiosztályán megfelelő menettérti jegyet lehet váltani, 50 százalékos kedvezménnyel.

3. *Mit kell még tudni a vasúti igazolványról?* A vasúti igazolványt Kassán, a kongresszus színhelyén belépéskor fel kell mutatni, ahol az Országos Szövetség pénztárosa lebélyegzi. Külön felhívjuk a kartársak figyelmét arra, hogy visszautazásra az igazolvány csak akkor érvényes, ha az oda-utazásra is használtott és a Magyar Szállodások, Vendéglősök és Koresmárosok Országos Szövetsége által lebélyegzetett. Az utazás meg nem szakítható.

4. *Lakás biztosítása.* A rendezőség mindazok részére, akik részvételüket idejében bejelentették és a díjakat befizették, előre biztosította a lakást. — Miután a közel félezer szállodai férőhely nem bizonyult elegendőnek, kifogástalan magánlakásokba is történt elhelyezés. Arról is értesült a rendezőség, hogy elég tekintélyes számban autókkal kívánnak Kassára utazni, de a rendezőségnek ezt nem jelentették, sem a részvételi díjat nem küldték be. Magától értetődik, azok részére lakást nem biztosítottak.

Miképp történik az elszállásolás? Mindazok, akik a részvételi díjat befizették, postán kapják meg az elszállásolási jegyeket, ahol fel van tüntetve, hol lesznek elhelyezve. Kassán az érkezésnél az ottani rendezőség gondoskodik az érkező vendégek utbaigazításáról.

A szállás elfoglalásakor a szállásjegyeket le kell adni.

5. *Kirándulás Bankőfűredre.* A helyszínen közlendő időpontban autóbuszok Bankőfűredre szállítják a kongresszusi vendégeket. Nem kell toladkoni és izgulni, mert megfelelő férőhelyről gondoskodva van. Az autóbuszba való beszálláskor az „Oda” jelzésű jegyet le kell adni. Akinek jegye nincs, az autóbuszon nem utazhatik.

Bankőfűredről vissza Kassára a helyszínen köztölt időben indulnak az

autóbuszok. Az autóbuszba való beszálláskor a kalauznak le kell adni a „Vissza” jelzésű jegyet.

6. *Milyen jegyeket tartalmaz még a fűzet?* Az összefűzött jegyek közt van a díszbéd-jegy, amelyet célszerű az ebédnél kikészíteni, hogy azok összegyűjtése gyorsabban történjen.

Tartalmaz továbbá a fűzet egy igazolványt, mely csak a postán küldött külön meghívóval együtt érvényes az augusztus hó 24-iki unnepi vacsorához. A harmadik jegy pedig a kassai Bauernebl-sörgyár csoportos megtekintésére jogosít.

7. *Mikor indulnak legtöbben Kassára?* A vasúti igazolvánnyal már augusztus 21-nek 0 órájától kezdve lehet félárú jegyet váltani Kassára és vissza. A rendezőséghez beérkezett jelentések szerint a fővárosból és környékéről legtöbben augusztus 23-án délután 2 óra 10 perckor a Keleti-pályaudvarról induló gyorsvonattal utaznak Kassára. Ezzel a vonattal utazik az Országos Szövetség vezetősége is, továbbá a Dunántúlról, a Csallóközről valamint az Alföldről érkező kartársak is, akik csakis a főváros érintésével utazhatnak Kassára. Ez a gyorsvonat este 7 óra 08 perckor érkezik Kassára. (Magától értetődik, a gyorsvonat igénybe vétele senkire sem kötelező, lehet személyvonattal is utazni).

8. *Külön vasúti kocsik.* Azok a kongresszusi résztvevők, akik Budapestről az augusztus 23-án d. u. 2 óra 10 perckor induló gyorsvonattal utaznak Kassára, nem külön vonattal, hanem ehhez a rendes gyorsvonathoz csatolt külön vasúti kocsikban utaznak. Tehát szükséges, hogy Budapesten, a Keleti-pályaudvaron az itt említett napon és időben induló gyorsvonaton minden Kassára utazó a külön kocsik egyikébe szálljon fel.

9. *Jelvény kitűzése.* Akinek az Országos Szövetség jelvénye megvan, az feltétlenül tűzze ki. A jelvény csak azt

Popper Borpincészet Részvénytársaság

Alapított 1869.

Budapest-Kőbánya, Előd ucca 8.

Telefon: 1-484-62, 1-484-61.

Az 1922. évi országos szőlő- és borgazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Válogatott uradalmi fajborok.

Kérjen saját érdekében árajánlatot.

a célt szolgálja, hogy a kartársak kölség már megismerjék egymást és így könnyebben összeharatókzassanak. — Akinek ilyen jelvénye nem volna, az a fentebb említett Kassára induló gyorsvonaton vagy Kassán az Orsz. Szövetség pénztárosától egy pengőért beszerezheti.

10. *A kongresszusi napirend.* A kongresszusi napirendet minden kongresszusi résztvevő Kassán kapja kézhez.

11. *Ügyrend.* A tárgyalás rendjének biztosítására a rendezőség a következő ügyrendet állapította meg:

1. A napirendre tűzött tárgyakat az elnök a felütemett sorrend szerint tárgyalatja.

Ha az előadó befejezte 15 perces előadását, következnek a hozzászólások. Minden kongresszusi tagnak joga van a tárgyhoz hozzászólni, de a hozzászólása 5 percnél hosszabb ideig nem tartat.

A hozzászólásoknál ismétlésektől és személyeskedéstől a felszólaló tartózkodjanak. *Ne éljünk vissza a hallgatók türelmével.* Minden tárgyhoz csak egyszer szólhatat hozzá a felszólaló. Kivételt képez, ha a felszólaló félreértett szavait helyre kívánja igazítani. A felszólalásoknál az egyéni, vagy apró helyi jellegű sérelmek, vagy panaszkok elmondásától el kell tekinteni.

2. Közbeszólásokkal vagy más módon a felszólalót zavarni tilos.

3. Minden felszólaló köteles előzőleg szót kérni — amely tárgyhoz hozzá kíván szólni — olyformán, hogy egy kis papírlapra felírja nevét és lakhelyét és ezt a papírlapot a kongresszusi jegyzőhöz juttatja. Elnök azután a jelentkezők sorrendje szerint adja meg a szót.

4. Esetleges szavazásnál elnök a feltett kérdésre felállással vagy kézfeltartással szavaztat.

A PROGRAM SORRENDJE:

Augusztus 23-án. Érkezés Kassára. Fogadtatás és a kijelölt lakások elfoglalása. Utána ismerkedő találkozó az „Európa” (Éder uca 1) és az „Imperial” szálló (Kossuth Lajos uca 16) éttermeiben.

Augusztus 24-én, csütörtökön: 8 óra kor istentisztelet a kassai Dómban.

9 óra kor a Rákóczi síremlék megkoszorúzása.

10 óra kor a kongresszus megnyitása a Városi Színházban.

14 óra kor díszbéd a Schalkház éttermében.

A díszbéd után a Vasúti Vendéglősök Szakosztályának gyűlése az Imperial szálloda külön termében. (Kossuth Lajos uca 16.)

Délután a város megtekintése.

Este ünnepi vacsora a külön személyre szóló meghívóban feltüntetett helyen.

Augusztus 25-én, pénteken: 9 óra kor gyűlékezés a Szent Korona téren.

Fél 10 óra kor a kassai Bauernebl sörgyár megtekintése.

Utána autocarokon kirándulás Bankófüred megtekintésére, onnan vissza Kassára s ezzel a kongresszusi program befejezést nyert.

A RENDEZŐBIZOTTSÁG.

Kassán ezelőtt 27 évvel

Ezelőtt huszonhét esztendővel: 1912 május havában, Kassán volt az országos kongresszus. Hogy milyen sikerrel? Erről egy rövidke mondat — melyet az akkori krónikás a Fogadóban feljegyzett — megadja a választ. Azt olvassuk az akkori tudósításban, hogy: „620 személy jelentkezett a kongresszusra, de a kongresszus napján ezren felül jelentek meg.” A Fogadó 1912 május elsején: „Kongresszus előtt. Föl munkára!” cím alatt a következőket írta:

A vendéglősipar rendezésének ügye egy újabb lépéssel halad előre. Szervezkedésének tere tágabb lesz, a vendéglősök elszigeteltetése nagyobb térben szűnik meg és mindig többen és többen ismerik fel, hogy csak az egyesülés és szervezkedés vezetethet a célhoz. Mire törekedhetnek a helyzetet felismert vendéglősök? Azt akarják ugyanis, hogy a vendéglősipar ne legyen többé csak amolyan „megfűrt” ipar, mellyel a hatóságok kényük, kedvük szerint járhatnak el. Azt akarják, hogy a vendéglős ne függjön a hatóságok és ezek közegéi kegyétől, szeszélyeitől, re rendelkezessenek velük mint jövedéki leltárral, hanem teljes törvény védje a vendéglőst és óvja existenciájukat.

És erre a törekvésre éppoly joguk van, mint bármely más iparos polgárnak. A vendéglősipar az egyén megbízhatóságához kötött iparág. Állandó hatósági felügyelet és ellenőrzés alatt áll a vendéglős és nagyon kurtán bának vele, ha a ráeselkedő, nagyon sok paragrafus egyikébe is belebotlik. De amellet újabb, meg újabb közterheket raknak reá. Az állam annyi kisebb-nagyobb jövedelmi forrást nyit meg a vendéglősök zsebe terhére, hogy alig bírják tovább viselni. De amellet nem felejt el az állam a főjöveldelmeit is állandóan fokozni és a vendéglősökből kiszívni. Hiszen példátlanul áll az egész világ előtt az a harácsolás, amit a vendéglősökkel szemben követnek nálunk. Szegény a magyar nép. Nem jut a koresmára. De azért fizessen a vendéglős 2—300 százalékkal többet arlóban és illetekben, mint amennyit eddig fizetett. Hogy honnét kerüljön? Ki törődik vele?

Ezen tarthatatlan állapotok ellen a vendéglősök összességükben tartoznak védekezni. És erre nincs más mód, mint az egyesülés és erős központba való tömörülés. Erre szolgálnak az ipartársulatok és az Országos Vendéglős Egyesület. Csak erős szervezet képes törvényes rendet teremteni. Törvényes biztosítékok kellenek a védelemre. Ipa-

ri védelem és cselekvési lehetőség biztosítása kell. Ennek egyik alapfeltétele az, hogy a vendéglősipart csak az gyakorolhassa, aki legalább két évi gyakorlatot képes kimutatni és ennek folyamánként a társulatba való belépés kötelező legyen, éppúgy mint a kézműiparban. Ha ennek az iparnak meg van az ipari jellege, akkor természetesen ipari védelem is illeti meg. A pénzügyigazgatóságok diszkrecionális túltengő hatalmát meg kell nyirbálni, mert helytelenül élnek ezzel a joggal. Annyi pró és kontra befolyás, mint amilyent a pénzügyi hatóságokra gyakorolnak, páratlanul áll az összes iparágakkal szemben. Azért feltétlenül szükséges a vendéglősipar ergedélyezése ügyét egészen kivenni a pénzügyigazgatóságok kezéből és átruházni az iparhatóság ügykörébe.

De ezeket az ügyeket csak úgy lehet rendezni, ha a vendéglősök önrésztesen és bátran száll síkra igaza mellett. És erre legalkalmasabbak a kongresszusok, mint az összeség képviseletének gyűlékezetei. Ne ámítsuk magunkat azonban azzal, hogy egy fejszecsapásra ki is várhatunk mindent. Nehéz munka előtt állunk. Sokkal nehezebb előtt, mint azt első pillanatra hinnők. Mert mindenek előtt le kell vágnunk azt a kínai copfort, amely a magyar iparpolitikát eltorzítja. Azután küzdenünk kell a maradiság ellen saját táborunkban és életet bevinni abba a konzervatív sokaságba, mely még ma sem áll a helyzet magaslatán, noha nap-nap után veheti észre gazdasági helyzete tarthatatlanságát. Elhanyagolt, elposványodott viszonyokkal kell szembeszállni és erre közbátorságot kell beöntenni a trespéd és maradi lelkekbe. Minden gondolkodó vendéglős fel tudja fogni elvégzendő nagy munka súlyát. De ha sohasem fogunk hozzá a rendezés nagy munkájához, hát akkor bizony sohasem lesz rend. És várhat a vendéglősök rajta kívül mástól segítséget és támogatást? Dehogy várhat! Igenis azt várhatja, hogy helyzete még rosszabb lesz, még jobban fogják közterhekkal megrakni, hogy még jobban fogják szekálni, mint eddig és még többet fogják büntetni és elkeseríteni, mint eddig tették.

Hol van az megírva, hogy a vendéglősök ezt az állapotot tovább tűrni kénytelenek? Hiszen ez az állapot amilyen nyomorult, épp olyan megszegyenítő a vendéglősökre nézve. Minden munkás polgára ennek a hazának szervezkedik és védekezik, küzd az ő jogáért és erre törvényes biztosítékokat követel az államtól. 200 millió az italfogyasztási adója az államnak, hát akkor tessék a vendéglősiparra ipari védelem szempontjából is törődni. Ezt követelni joguk van a vendéglősöknek!

Mindennek kifejezésre kell jutni a május 14-én és 15-én Kassán tartandó országos vendéglőskongresszuson oly módon és értelemben, hogy a kormány és a törvényhozás is meghallja és meg-

értse. És éppen ezért szükséges, hogy minél nagyobb számban legyen képviselve a vendéglősipar ezen a kongresszuson. Ne sajnálja senki a fáradságot és a esékely költséget, amit a kongresszus látogatása igényel. Kultúrunkát végezzék a vendéglősök ezen az országos összejövetelükön. És ezzel tartoznak önmaguknak és iparuknak.

A vendéglősök ne legyenek megtört fejstehenei az államnak, hanem törvényes jogokkal és védelemmel felruházott iparosai az országnak. Ezt követeli a vendéglősipar becsület!.

Elég volt a nemtörődomségből, elvégre az állam is tartozik valamivel az ő jó és lojális adófizetőinek.

Magyar vendéglősök! Fel a védelmi munkára, fel a kongresszusra!

Tűzharcosok az iparban

Az iparügyi miniszter 39.700/1939. sz. alatt az 1914—18. évi világháború tűzharcosai érdemeinek elismeréséről szóló 1938:IV. törvények végrehajtása tárgyában rendeletet boesított ki, melynek fontosabb intézkedéseit alábbiakban adjuk:

Azok a tűzharcosok, akik *ipari*, kereskedelmi, közlekedési, bányászati vagy kohászati alkalmazást keresnek, ideértve a tisztviselői, szakmunkási, segédmunkási stb. alkalmazást keresőket is, kötelesek Budapesten az állami munkaközvetítő hivatalnál, vidéken a lakóhelyük szerinti illetékes hatósági munkaközvetítőnél jelentkezni és tűzharcos minőségüket igazolni. Az állami munkaközvetítőhivatal, illetőleg a hatósági munkaközvetítő a tűzharcos minőségüket megfelelően igazolt munkakeresőkről nyilvántartott adatokon felül részletesen fel kell tüntetni a tűzharcos esetleges testi vagy szellemi fogyatkozását is és azt a körülményt, hogy milyen munkakör betöltésére alkalmas.

Felvétel. A tűzharcos alkalmazására kötelezett ipari, kereskedelmi, közlekedési vállalat közvetlenül is jogosított tűzharcos alkalmazottat felvenni. Ha azonban ezt nem tette, úgy minden olyan esetben, amelyben tűzharcost kell alkalmaznia, köteles a telepének helye szerint illetékes állami munkaközvetítőhivatalhoz fordulni és a nyilvántartásba vett tűzharcosok közül az alkalmazási hely betöltésére alkalmas egyén kijelölését kérni.

Számáránya. Az új alkalmazási helyek betöltésénél külön-külön kell számítani a tisztviselőkkel, az altisztekkel, a szakmunkásokkal és egyéb alkalmazottakkal betöltendő alkalmazási helyeket és minden alkalmazási csoport keretén belül a férfi alkalma-

zottak létszámában megüresedett helyekre alkalmas tűzharcos jelentkezése esetén 50—50 százalékban kell tűzharcosokat felvenni.

Ha valamelyik alkalmazási csoportban nincsen a felveendő alkalmazottak 50 százalékának megfelelő tűzharcos jelentkező, akkor a különböző alkalmazotti csoportok összlétszáma tíz százalékának megfelelő számban kell bármelyik csoportba tűzharcos alkalmazottat felvenni.

Ilyen esetben azonban a későbbi alkalmazásoknál kell tekintettel lenni arra, hogy a különböző csoportokon belül a tűzharcosok kötelező tízszázalékos aránya lehetőleg egyenlő arányban legyen meg.

Alkalmasság. Ha vitás, hogy valamely ipari vagy kereskedelmi alkalmazási helyre jelentkező tűzharcos alkalmas-e a kívánt munkakör betöltésére, az illetékes iparfelügyelő és esetleg a hatósági orvos meghallgatása után az iparüzem, illetőleg ipari vagy kereskedelmi vállalat telephelye szerint illetékes elsőfokú iparhatóság dönt.

Ellenőrzés. A tűzharcosok alkalmazására köteles *iparüzemknél* és vállalatoknál az illetékes iparfelügyelő, kereskedelmi vállalatoknál az illetékes elsőfokú iparhatóság évenként legalább egyszer ellenőriztetni, hogy azok eleget tettek-e a tűzharcosok alkalmazására vonatkozó kötelezettségüknek.

Kötelezettség. Abban a kérdésben, hogy valamely vállalat vagy üzem köteles-e a törvény szerint tűzharcos alkalmazottak felvételére, ipari és kereskedelmi üzem vagy vállalat tekintetében az üzem vagy vállalat telephelye szerint illetékes elsőfokú iparhatóság dönt.

Az iparendélyek száma. Az iparhatóságok azokban az iparokban, amelyekben a kiadható iparendélyek száma az 1936:VII. tc. 12. §-ában foglalt felhatalmazás alapján korlátozva van, az iparendélyek kiadásánál — egyenlő feltételek fennforgása esetén — a tűzharcosok kérelmét előnyben kötelesek részesíteni.

Jog vesztése. A tűzharcos a rendeletben említett kedvezményekhez való jogát elveszti, ha büntett miatt vagy az állami és társadalmi rend hatályosabb védelméről szóló 1921:III. törvényekbe ütköző vagy vagyonelleni vétség miatt elítél.

A rendelet július 30-án lépett hatályba.

Vendéglői berendezések

Új és használt

Kerti bútorok, kuglifelszerelés, evőeszközök, üvegáru legolcsóbban

FRIED

KIRÁLY UCCA 44. SZÁM
K Ö L C S Ö N Z É S !

A vendéglősipar bajai

Serényen folyik az ország újjáépítő munkája. Új nevezőre hozzák az egész gazdasági életet, regenerálódnak egyes társadalmi osztályok, körülbástyázzák a jogaikat, biztosítják a megélhetésüket, a zavartalan munkájukat, csak a magyar vendéglátó ipar nem kerül még sorra, amely pedig a legtöbb terhet viseli és jogainak biztosítása helyett csak korlátozó rendelkezésekkel találja magát szemközt.

Ha lassú elmulásra ítélnék ezt az ipart, nem tehetnék másként, mint hogy nagy adóterheket rakjanak rá és amellett a kedvezményezett őstermelői engedélyek légióit adják ki, ahol szóda és harapnivaló is akad, ahol jobban lehet mulatni is, mert nem kötik ki, hogy hány centi magas legyen a szoba vagy a fűskamra, ahol a bort mérjük és a padokat elhelyezik, meg hogy milyen „folyó” vízben kell a poharakat ki-mosni.

Nem tehetnek másként, minthogy ennek az iparnak egyetlen cikkét, az italt kiadják a butellásnak, akinek üzletében ezerféle cikk van, amiből szépen megélhet.

Nem tehetik másképp, mint a körök és kaszinók versenyével, a zeneszerzői korlátozásokkal, a záróra rendszeretlenségével az illetékek a bizonytalan jövőre való kivetésével és a többi intézkedésekkel, amelyek közt hiába keresünk olyat, ami a mi javunkat szolgálná akár a kihitelezett pénzünk védelmében is a fondorlatos csalókkal szemben.

Elmondjuk majd mindezeket Kassán, az idei országos vendéglős kongresszuson, a magyar vendéglátó ipar nagy találkozóján, a mi sorsunk intézői előtt, elmondjuk — jó ég tudja hányadszor — mert nem tudjuk elhinni, hogyha egyszer igazán nem sajnálják a fáradságot, hogy velünk — az adóbeszedésen kívül — nagyon lelkiismeretesen foglalkozzanak és a keserves helyzetünkről tiszta képet nyernek, hogy ne segítsenek rajtunk.

Rendületlenül bizunk benne, hogy igaz ügyünk végre is győzni fog.

Sz. F.

Most jelent meg **Reigl László** legújabb szakkönyve

Ételismeret. Hármasszabvány.

E kitűnő könyv ára **6.— pengő** és megrendelhető kiadóhivatalunkban.

Lapunk előfizetése

alig haladja meg a napi **0.3 fillért**

Evi 12 pengő oly kis összeg, amelyet minden

vendéglősnek és koresmárosnak kötelessége áldozni, mert e lap szakmáknak nemesak harcosa, de megbecsülésünkért küzdő szaklapja is.

A Kristály-vizet

forgalombahozza a Szent Lukács Gyógyfürdő Kristálykút vállalata
Telefon: 156-080.

Menetdíjkezdvevény fizetési szabadság esefére

— A Budapesti Kereskedelmi és Ipar-
kamara tájékoztatója. —

A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter úr 50.775/1939. VI. sz. rendeletével engedélyt adott arra, hogy a fizetési szabadságra utazó és a 3000/1938. Ip. M. rendelet hatálya alá eső ipari, kereskedelmi és bányászati stb. munkavállalók, házastársukkal és 14 éven aluli gyermekükkel együtt, a családífo fizetési szabadságának tartama alatt történő egyszeri oda és vissza útra szóló utazás alkalmával 50%-os egyéni menetjegy kedvezményben részesüljenek; kivétel a vezető és a 6000 pengőnél nagyobb évi javadalmazásban részesülő tisztviselők, továbbá a Magyar Nemzeti Bank és az 1898. XXIII. te. alapján működő intézetek tisztviselői.

A menetkezdvevény igénybevétele a munkaadó által kiállított „arcképes igazolójegy” és „Utalvány” útján történik.

Az Országos Ipari és Bányászati Családpénztár 2388/1939. számú átirata értelmében a fenti úrlapokat a munkaadók a következő helyeken szerezhetik be: 1. ha a munkaadó tagja valamelyik szakmai családpénztárnak, az illető szakmai családpénztártól; 2. ha tagja valamelyik ipartestületnek, ettől az ipartestülettől; 3. ha sem szakmai családpénztárnak, sem ipartestületnek nem tagja, az illetékes kerületi kereskedelmi és iparkamarától.

Kamaránk a kerületébe tartozó munkaadókra nézve a fenti úrlapok beszerzésével kapcsolatban a következő eljárást vezeti be:

A vasúti kedvezmény igénybevételehez szükséges úrlapokat a munkaadónak a díjtalanul rendelkezésére bocsátott kamarai úrlapon kell igényelni. Minden egyes munkavállaló részére külön kamarai úrlap töltendő ki. A kitöltött úrlapot kamaránk igazoló osztályához kell benyújtani. Az úrlapban feltüntetett adatok valóságosságát és helyességéért minden felelősség a munkaadót terheli. Az igénylő úrlap benyújtásakor mellékelendő olyan irat, melyből kamaránk ellenőrizheti azt, hogy a munkavállaló tényleg a munkaadó alkalmazásában áll és a fizetési szabadságra jogosult. (Munkaadói igazolvány, OTI—MABI fizetési megtagadás stb. bármilyen más, lényegében igazoló erejű okirat.) Ezeket betekintés után a munkaadónak kívánatra visszaadjuk.

Kamaránk kerületébe tartozó, de Budapeston kívül települt munkaadók

igénylésüket posta útján is beküldhetik válaszbélyeg mellékelésével. Kívánatra ugyancsak posta útján rendelkezésre bocsátjuk az igényléshez szükséges kamarai úrlapot is. Ez a kamarai úrlap, mint már jeleztük, díjtalan.

Az igénylés alapján, amennyiben a feltételek megvannak, a munkaadó minden kedvezményre jogosult munkavállalója számára egy-egy személyazonossági igazolójegy-úrlapot és egy-egy utalványúrlapot kap, melyeknek ára együtt 8 fillér. Az úrlapok ára bélyegben vagy a kívánatra rendelkezésre bocsátott befizetési lapokon is beküldhető.

Az úrlapokat a munkaadó köteles kitölteni. Az utalvány átirással töltendő ki, első lapját (az ú. n. töltpot) a munkaadó viszatartja, a második lappal utazik az alkalmazott, utazása után azonban azt a munkaadónak visszaszolgáltatni köteles. Az utalványok mindkét példányát a munkaadó összegyűjtve köteles 1939 október 15-ig kamaránkhoz beküldeni a Máv-val leendő elszámolás megejtése végett. A személyazonossági igazolójegyeket a munkavállaló megtartja.

Felkérjük a t. Címet, szíveskedjék jelen tájékoztatónk tartalmát az érdekelte munkaadókkal sürgősen közölni, különösen felhíva figyelmüket arra,

hogy az általuk feltüntetett adatoknak a 3000/1938. Ip. M. rendelet alapján az alkalmazottak fizetési szabadságáról vezetendő nyilvántartás adataival kell egyezniük és ez ellenőrzés tárgya lesz. Felkérjük a t. Címet továbbá, közölje kamaránkkal, hogy hány példányban van szüksége az utazáshoz szükséges úrlapok igénylésére szolgáló kamarai úrlapra, hogy ezeket utánvétellel a t. címnek haladéktalanul megküldhessük. Az eljárás meggyorsítása érdekében ugyanis fontos volna, hogy a vidéki munkaadók a kamarai úrlapot a helyszínen megkaphassák a t. Címtől még akkor is, ha a t. Cím hatáskörébe nem is tartoznak (pl. nem ipartestületi tagok.)

Amennyiben igénylési úrlap a munkaadónak még nem állna rendelkezésére, a munkaadó az igénylést oly módon is eszközölheti, hogy cégszerűen aláírt levélben kéri azt kamaránktól. A levélben fel kell tüntetni minden egyes munkavállaló nevét, munkakörét, milyen időben van fizetési szabadsága, hova utazik, egyedül vagy többedmagával (feleség és gyermekek), hány éve áll a cég alkalmazásában. Ez az eljárás azonban csak provizorkus addig, míg minden munkaadónak rendelkezésére fognak állni az ilyen díjtalan kamarai úrlapok.

A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI

Az Országos Szövetség és a Budapesti Korcsmárosok Szakosztályának helyisége: Budapest, VI, Csengery uca 51. szám. I. 7. Telefon: 118-898.

Jogi tanácsal tagoknak ingyen szolgál: dr. Stéger Béla ügyész, Budapest, IX. Ferenc körút 37. szám. Telefon: 137-988.

Hivatalos órák: hétköznap délelőtt 9—4-ig. A hivatalos órák alatt a tagok minden szakipari ügyben díjmentesen kapnak felvilágosítást a Szövetség irodájában. Vidéki megkereséseknél válaszbélyeg feltétlen küldendő.

KÜLÖNFÉLE KÖZLEMÉNYEK

Felhívás a pályaudvari vendéglősökhöz!

Felkérem a vasúti vendéglős kartársakat, hogy e hó 24-én Kassán, az országos kongresszus alkalmával tartandó Vasúti Vendéglősök Szakosztálya értekezletén lehetőleg teljes számban vegyenek részt. Az értekezletben gazdasági ügyeink kerülnek megbeszélésre és az alkalmazottak ügyei is megvitatásra kerülnek. *A Szakosztály elnöke.*

A takarékszövetkezések (spóregyletek) minta-alapszabályait,

mint az már többször megírtuk, az Országos Szövetség elnöksége elkészítette és felterjesztette. A minta-alapszabálytervezetre a belügyminisztérium két társmisztériumnak véleményét bekeverte. Így a kereskedelmi minisztérium a budapesti kereskedelmi és iparkamara véleményét kérte be. A kereskedelmi és iparkamara most véleményével és

javaslatával elkészült és azt a vonatkozó iratokkal együtt felterjesztette a minisztériumhoz. Most már rövidesen várható, hogy a minta-alapszabály rendeltet formában megjelenik. Ezzel meg fog szűnni a spóregyletek körül tapasztalt bizonytalanság és decemberben — előreláthatólag már törvényes jogalapon — minden takarékszövetkezési megalakulhat és megfelelő alapszabály keretén belül, folytathatja működését.

Síralmas a magyar városok idegenforgalmi költségvetése.

Az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal összeállította a magyar városok idegenforgalmi költségvetését, amely — néhány kivételtől eltekintve — lesújtó képet mutat. A törvényhatósági joggal felruházott városok költségvetése a következő: Budapest 664.084 pengő, Baja 400, Debrecen 28.500, Győr 4000, Kecskemét 3250, Miskolc 5740, Pécs 7100, Sopron 69.920, Szeged 18.450, Székesfehérvár 3600 pengő. Hódmezővásár-

Járásai székelyhelyen, nagyforgalmú helyen

beszállóvendéglő

— jogfolytonossággal — **eladó.**

Érdeklődni lehet: Tét (Győr vármegye), Kisfaludy uca 161. szám alatt.

helynek nincs előíránzata és egyelőre még nincs Kassának. A megyei városok közül csak kilenc van, amelynek költségvetésében az idegenforgalom 1000 pengőnél nagyobb összeggel szerepel, míg a legtöbbnél egyáltalán nincs előíránzat.

Halálozások.

Marchal József szállodás és vendéglős, a lovranaí Grand Hotel egykori tulajdonosa, a tátralomnici, majd a lilla-füredi Palota Szálló volt igazgatója, augusztus 11-én, hosszas és fájdalmas betegeskedés után, 71 éves korában meghalt. Az elhunytban — aki az iparnak sok dícsőséget és elismerést szerzett életében, a vendéglős ipartestület, a vendéglős mestervizsgáló bizottságnak egyik igen értékes tagját vesztette el. Özvegye, Gunkel Károly sógora, akinek éveken át hasznos munkatársa volt, valamint a Ballai-, Blasutig-, Gerlits- és Kantlehner-családok, továbbá kiterjedt rokonsága gyászolják. E hó 14-én nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a Kerepesi temetőben.

Kecskeméthy József budapesti vendéglőst súlyos csapás érte, neje, született Szűsz Magdolna e hó 8-án 65 éves korában rövid szenvedés után visszahadta lelkét a Teremtőjének. Augusztus 10-én nagy részvéttel helyezték örök nyugalomra a Kerepesi temetőben az áldott jólelkű asszonyt, akinek elvesztését férjén kívül, akivel 40 éve igen boldog házasságot élt, sokan fogják fájlalni és érezni. Nyugodjék békében.

Peller Márton pilisvörösvári vendéglős augusztus 8-án rövid betegeskedés után elhunyt.

Id. Misángyi József pécsi vendéglős f. hó 1-én 60 éves korában meghalt.

Hatálybalétek a Felvidéken a szolgálati jogviszony szabályai.

Hatálybalétek a visszacsatolt Felvidéken a szolgálati jogviszony szabályai, amelyek a kereskedelmi és ipartörvényben, továbbá az 1910/1920. M. E. számú rendeletben foglaltatnak.

Itt közöljük az 5400/1939. M. E. sz. rendeletet, amely az említett jogszabályoknak a visszacsatolt Felvidéken való hatálybalépéséről intézkedik:

1. §. A munka- és a szolgálati jogviszonyra vonatkozó jogszabályok a visszacsatolt területen — amennyiben ott még eddig hatályban nincsenek — az 1939. évi július hó 15. napján hatályba lépnek.

2. §. A jelen rendelet hatálybalépését megelőző időben keletkezett munka és szolgálati jogviszonyra — amennyiben a jelen rendelet másként nem rendelkezik — a szerződésbeli megállapodásra tekintet nélkül, az illető jogvi-

szony felmondására jogszabályban megállapított ideig az 1938. év november hó 2. napján hatályban volt jogszabályokat kell megfelelően alkalmazni, ha azok a munkavállalóra nézve kedvezőbbek.

3. §. A munkaadó a határozott időre szóló munka és szolgálati jogviszonyt rendes felmondással megszüntetheti, ha a munkavállaló a jogviszony tartama alatt olyan magatartást tanúsított, hogy az a munkaadó magyar nemzeti érzését súlyosan sértette.

Nem kell értelmiségi bejelentést tenni augusztus 15-ig.

Lapunk előző számában, korábban kiadott rendelet alapján arról tájékoztattuk szakmánk tagjait, hogy az értelmiségi munkanélküliek ügyeinek kormánybiztosságához 1939 július 31-i állapot szerint augusztus 15-ig újabb bejelentést kell tenni.

E korábbi rendelet intézkedésének leközlése után az értelmiségi munkanélküli ügyek kormánybiztosa újabb intézkedést tett, melynek értelmében az augusztus 15-én esedékes bejelentéseket a további rendelkezések *nem kell megtenni*.

Az értelmiségi munkanélküliek ügyeinek kormánybiztosa ugyanis közölte, hogy az értelmiségi munkakörű alkalmazottak bejelentése módjáról és idejéről, valamint a szükséges úrlapok szétküldéséről a *zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szóló 1939:IV. tc. végrehajtási utasítása fog rendelkezni* és így a munkaadókat a végrehajtási utasítás megjelenéséig kötelezettség nem terheli.

A kiadandó rendeletről és a szükséges tennivalókról, annakidején teljes részletességgel tájékoztatni fogjuk olvasóinkat.

Abból tehát, hogy augusztus 15-ig valaki nem terjeszti be a korábban kötelezőnek jelzett bejelentéseket, az értelmiségi kormánybiztos újabb rendelkezésének következtében, senkit, semmiféle kellemetlenség, vagy felelősségrevonás nem fog érni.

Nem fizetésjellegű a le nem vont OTI-járulék.

Sok munkaadó, mert nem akar vele bibelődni, nem vonja le az alkalmazott fizetéséből a fele OTI-járulékot, hanem az alkalmazottra eső részt is maga fizeti meg. Eddig az volt a felfogás és a törvénymagyarázat, hogy az alkalmazott helyett teljesített kötelezettség fizetés szempontjából annyit jelentett, mintha annyival több fizetést adna a munkaadó. Ezt így tudták s így is kellett az alkalmazott fizetését bejelenteni az OTI-nál.

Egy legújabbban megjelent munkásbiztosítási bírósági döntés szerint ilyen esetben nem kell a fele OTI-járulékot az alkalmazott fizetéséhez hozzászámítani s az azzal növelt fizetést bejelenteni tényleges javadalom gyanánt. — Ilyen esetekben is — a döntvény szerint — csak az ú. n. alapbért kell bejelenteni.

MF. XVII. 4466—10—1937. sz. döntvény indoklása a következő:

„A munkavállaló járandóságából le nem vont biztosítási járulékrész a biztosított gazdasági helyzetét javítani nem alkalmas, mert járandósága a levonási jog gyakorlásának elmaradásával nem csökken ugyan, de nem is emelkedik s a biztosított nem jut magasabb összegű javadalmazáshoz, mint ami a bejelentendő és a járulékfizetés, valamint a segélyezés alapjául szolgál, a munkaadó viszont a biztosítási járulék fele összegének levonására vonatkozó jogát is csak a bejelentendő javadalomösszeggel szemben gyakorolhatja. Minthogy tehát a levonási joggal éles esetben is javadalmazásként a levonás nélküli járandóság összege szolgál — mert a levonás a „javadalmazással” szemben gyakorolható — így a levonási joggal nem éles esetben nem lehet a javadalmazást a le nem vont biztosítási járulékrészlettel növelten számításhoz venni.”

Vendéglős özvegye új házasságra lépett, aminek iparendély záradék alakjában való feljegyzését kéri, ne hogy iparendélyét elveszítse.

Tudomásul veendő-e ez a bejelentés és a bejelentés tárgya az iparajstromba följegyzendő-e, tekintve, hogy az ily eljárás ellenkezik az 1922:XII. tc. 7. illetve a 78000—1923. K. M. számú rendelet 16. §-ának szellemével? Az 1922:XII. tc. 7. §-a utolsó bekezdése szerint az életben maradt házastársnak az a joga, hogy az elhunyt iparos iparát haláláig folytathatja, nem számít meg abban az esetben, ha új házasságra lép. A 78000—1923. K. M. sz. rendelet 16. §-ában ehhez hozzáfűzi, hogy a házasságra lépést nem kell az iparhatóságnak bejelenteni.

Ezzel szemben a törvény 56. §-ának második bekezdése szerint, ha az üzlet-tulajdonos férjezett nő, a cégtáblán

**Kecskeméti
Mintapince és
Kereskedelmi kft.**
KECSKEMÉT, SZÉCHENYI-U. 2.

köteles férje nevét megfelelő toldással feltüntetni. Az iparos pedig csak azt a nevet használhatja üzleti cégtáblájában, amely névre iparigazolványt nyert. — Természetes következménye mindennek, hogy ha az özvegy férjhez megy, kötelessége ezt az iparhatóságnak bejelenteni és iparigazolványát a névváltoztatás tényének záradék alakjában való átvezetése végett bemutatni. A záradék tartalmának az iparajst. romban való keresztülvétele pedig a dolog természeténél fogva nem mellőzhető.

A fennforgó esetben tehát az özvegy bejelentése a föntieknek megfelelő elintézésében volna részesíthető.

Bejelentés nélkül töltött segédidő utólagos igazolhatóságának kérdése.

Bár e bizonyítványokat az illetékes községi elöljáróságok láttamozták, szakbavágó ipari munka teljes bizonyítékául még sem fogadhatók el, mert kiségitőként végzett munkáról szólnak. A „kiségitő” szónak értelme pedig alkalmi, nem állandó, tehát nem rendszeres szolgálati viszonyt jelent. Ehhez járul, hogy a községi elöljáróságok alig lehetnek abban a helyzetben, hogy teljes biznysággal igazolhassanak oly szolgálati viszonyt, amelyre vonatkozó nyilatvánnyal nem vezetnek, s így 3—4, sőt 7 évre visszamenő időre szóló igazolásai nem vehetők tekintetbe.

Folyamodó ennél fogva oly tanuk bejelentésére volna fölhívandó, akik a munkaadó szomszédai vagy házbeli lakótársai vagy megrendelői voltak és folyamodónak e munkaadónál történt állandó és rendszeres foglalkoztatásáról tudnia kellett. E tanuk kedvező nyilatkozatai alapján a szolgálati viszonyra vonatkozó adatok elismerhetők, s ez alapon a munkakönyvbe az ipartestület által utólagos bejegyzésük a 112.984—1932. K. M. számú rendelet alapján elrendelhető volna.

Fürdőruhában felszolgálni: tisztességtelen verseny.

A texasi és floridai nyaralóhelyek pincérei egységes mozgalmat kezdtek női kollégáik ruhaviselete ellen. A rettenetes melegben ugyan is a pincérlányok, akiket különben is a fiatalság és szépség szempontja szerint válogattak össze, rövidke kis strandgyenruhában, vagy *feszes trikóban* szolgálták fel a megrendelt ételeket. A vendégek — amint a pincérek megállapították — szívesebben ültek olyan asztalokhoz, ahol fürdőtrikós kiszolgálás volt és a férfipincérek, akik frakkban dolgoztak a forró napon, még bevételük egy részétől is elestek a „tisztességtelen” verseny miatt. Most azután egységfrontot alakítottak érdekeik megvédésére és

sztrájkjal fenyegetőznek arra az esetre, ha a pincérnők nem öltöznek fel valamennyien. Ezenkívül azt is követelik, hogy ne vállaljanak kevesebbért munkát, mint a férfiak.

Névmagyarosítási mozgalom az iparosság körében.

A magyar iparosság körében még mindig gyakori az idegen, főleg német hangzású név. Az Ipartestületek Országos Központja most megtartott elnökségi ülésén Papp József kormányfőtanácsos, elnök lelkes szavakkal tett indítványt, hogy a magyar kézművesiparosság körében indítson az IPOK erőteljes mozgalmat az idegenhangzású családi nevek magyarosítása érdekében. Az elnökségi ülés egyhangú lelkesedéssel tette magáévá elnökének indítványát és elhatározta, hogy köriratban fordul az ország összes ipartestületéhez és iparos érdekképviseleteihez, amelyben felhívja figyelmüket arra, hogy fejtssenek ki a maguk körében erőteljes propagandát, hogy minden magyar kézművesiparos, aki még mindig idegenhangzású nevet használ, magyarosítsa meg nevét mielőbb. Gondoljunk arra — mondja a körlevél —, ha idegenek jönnek hozzánk s a kifüggesztett cégtáblákra tekintenek, mennyi idegenhangzású nevet olvashatnak! Ez pedig nem válik magyarságunk javára.

Iparostanulmányút Olaszországban.

Az Ipartestületek Országos Központja a római nemzetközi kézművesipari kongresszus alkalmából csoportos útlevéllel szeptember hó 20—27-ig tartó olaszországi tanulmányutat rendez. A tanulmányút résztvevői megtekinthetik Velence, Firenze és Róma nevezetességeit, történelmi emlékeit, természeti szépségeit, ipari intézményeit, fakultatív kirándulást tesznek Nápolyba és Pompeibe. A magyar iparosok XII. Pius pápánál kihallgatáson jelennek meg és őket Róma kormányzója, az olasz állam és párt képviselői is ünnepélyesen fogadják. Résztvételi díj 168 pengő. A tanulmányútra jelentkezni lehet az Ipartestületek Országos Központjánál (Budapest, VII. Erzsébet körút 9.) és az ipartestületeknél szeptember hó 5-ig.

Szakbavágó gyakorlat a képzés nézőpontjából.

Ipartörvényeink a tanoncidőt és a képzés igazolásához szükséges segédi szakbavágó gyakorlatot azért írják elő, hogy az önállósuló iparosok kellő felkészültséggel kezdhessék meg foglalkozásukat. Ezt csak azok szerezhetik meg, akik a tanoncidőt és a megszabott segédidőt a törvény szellemének megfelelően ténylegesen ki is használják. Ebből az elgondolásból kiindulva, egyik ipartestület tudakozására azt válaszoltuk, hogy annak a segédnek a szakbavágó gyakorlata, aki a napnak csupán néhány óráján át, vagy a hétnek csak 2—3 napján dolgozik, a képzés szempontjából nem tekinthető tel-

jes értékűnek, mert az ellentétben van a törvénynek nemcsak a betűjével, hanem a szellemével is. (33.669—1397).

Képzéshez kötött iparban gyáripari üzem létesítésekor a bejelentő fél szakképzettségére vonatkozó iratok az ipartestületnek nyilatkozás céljából kiadandók-e?

Az 1922:XII. tc. 41. §-a ugyan kifejezetten nem korlátozza az ipartestületeknek a képzéshez kötött iparra iparigazolványt kérő egyén szakképzettségét igazoló iratok betekintésére vonatkozó jogát, minthogy azonban az ipari szakképzettség vizsgálatáról csak a képzéshez kötött iparnak a kisipar körét meg nem haladó mérvű gyakorlása esetében lehet szó, a fennforgó esetben azonban gyári üzemre kérelmet az iparjogositvány, tehát a törvény 17. §-ának első bekezdése tartandó szem előtt, kétségtelen, hogy az elsőfokú iparhatóság nem követett el törvénytört mulasztást, midőn az esetre a törvény 41. §-át nem alkalmazta.

Mikor ütközik a jó erkölcsbe az ipari és kereskedelmi verseny?

A Kúria P. IV. 5289/1937. sz. ítéletének indokolásában kimondotta, hogy „az ipari és kereskedelmi verseny szabadsága mellett valamely árunak másoknál olcsóbb áron való árusítása, valamely ipari munkának másoknál olcsóbb áron való készítése önmagá-

**Mindenki a
vendéglátót
dicséri,**

**ha a
Promontoria
borait méri.**

PROMONTORIA

MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDEGLŐSK,
KORCSMÁROSOK ÉS KÁVÉSK BORPIN-
CÉSZETE ÉS ÁRUELLÁTÓ SZÖVETKEZETE

BUDAFOK, SÖRHÁZ UCCA 8. SZ.
TELEFONSZÁM: 269-992.
PINCÉSZETÉBŐL.

Kartársaink megtisztelő látogatását szolgálatkészen várjuk.

TÖRLEY
PEZSGÓ

ban véve megengedett versenyeselemény, amelyet a Tvt-be ütközővé, tiltottá csak a cselekménynek a jó erkölcsbe, vagy az üzleti tisztességbe ütköző körülményei tehetnek.

Ilyen körülménynek ismeri el a bírói gyakorlat — a saját jogos magánérdek által indokolt kivételektől eltekintve — valamely árúnak az önköltéségi árat meg nem haladó, a haszonra törekvő észszerű gazdálkodás elveivel és a saját gazdasági tevékenysége észszerű céljaira, hanem elsősorban a versenytárs megsemmisítésére, esetleges bizonyos magatartása kikényszerítésére törekszik, ami sem a jó erkölcs, sem az üzleti tisztesség követelményeivel össze nem egyeztethető.

Evőverseny.

Egy esztergomi megyei nagygazda a cséplés befejezése után munkásai számára evőversenyt rendezett. A győztes egy *Dér* Márton nevű napszámos a rendes ebéden kívül 63 almanagyságú mákosgombócot, másfélkilónyi hideg paprikást, egy cipót és egy dinnyét evett meg. Közben megivott két liter bort.

Szüreti kilátások és a várható mustárak.

Ahogy azt néhány napilap is megírta, abban az esetben, ha szüretig kedvezőtlen időjárás, vagy más kártevés a szőlőkben a termés eredményét nem rontja le, az idei szüretet 6–7 millió hektoliterre becsülik. Szerintünk, ha a visszacsatolt terület termésével a szüreti eredményt is számításhoz vesszük, a hét millió hektoliter becslése erősen túlzott. Ha szüretig nem lesz baj, úgy kétségtelen, hogy a múlt événél nagyobb termésre lehet számítani. Most csak az a kérdés, hogy milyen minőségű lesz az idei termés. Jóminőségű termés esetén az óbor-ár mérséklésével lehet majd számolni. De ha a minőség nem lesz megfelelő, úgy alig hiszünk, hogy az óbornál árlemorzsolódás következne be. Borkereskedői körökben 0,7 filléres mustot eukorfofokonkénti árral lehet számítani.

Sokan vannak, akik arra számítanak, hogy a zsidótörvény miatt a vásárlók száma esökkenni fog. Egyesek úgy igyekeznek az úgynevezett söntéstulajdonosokat odaállítani, mintha azok, szüretkor a várható italmérési engedély felmondása miatt, a mustvásárlásnál nagyobb tartózkodást fognak tanúsítani. Illetékes helyen azonban megállapították, hogy az úgynevezett söntésüzletek közül csak néhány nagyobb cég szokott jelentékenyebb mennyiségű mustot felvásárolni és a legtöbb

söntéstulajdonos borkereskedőtől szerzi be az árut.

Ugylátszik, hogy az italmérési üzletek „őrségváltásánál”, a borkereskedésnél nem fognak olyan zökkenők beállni, mint azt egyesek elképzelik. A „Mega” már most gondoskodik „pótlásról.” — Rövidesen máris megnyílik egy új „Mega” által alapított üzlet. Ugy értesülünk, hogy rövidesen még több ilyen üzlet fog létesülni.

A bor olcsóbbodása tehát inkább azért várható, mert eddig kedvezők a szüreti kilátások, így nem csodálható, hogy már eddig némely üzletben a kimérési árat leszállították. De csak azok a helyeken, ahol a tulajdonos nagyobb óbor-készletekkel rendelkezik.

Újabb megállapítások a pincepenésről.

Az egyik elterjedt, németországi borkereskedési folyóiratban hosszabb tanulmány jelent meg azon a címen, hogy: „Káros-e a pincepenész?” A cikk eredetiségénél és következtetéseinél fogva annyira érdekes, hogy szükségesnek tartjuk részletes ismertetését. Azzal kezdjük, hogy a szerző, dr. Schanderl megállapításai szerint a pincepenész nem pusztítja azokat az anyagokat, a melyeken él, mert a kísérleti megállapítások szerint táplálékát a pince levegőjében szerzi meg. Hosszas és gondos kísérletek végeztek erre vonatkozólag Schanderl, megállapítva, hogy a penész valósággal elfogyasztja a pince levegőjében úszó szerves vegyületeket, tehát tisztítja a pince levegőjét.

Ebből következik, hogy sem a hordók, sem egyéb pincefelszerelési tárgyak nem károsodnak azáltal, hogyha rajtuk pincepenész nő. Ellenkezőleg a pincepenész nagy hasznára van a pincének, mert megtisztítja a káros szerves vegyületektől, amelyek a pince levegőjében lebegnek.

Felmerül azonban a kérdés, hogy a pincepenész megtámadja-e a bort és okozhat-e káros elváltozást a bor ízében, összetételében? Az erre vonatkozó vizsgálatok során megállapította, hogy a pincepenész sem a hordók vagy üvegek dugóin keresztül, sem pedig más módon a borban semmiféle káros elváltozást nem okoz. Így hát a pincepenész jelenléte borspincékben semmi esetre sem jelent veszedelmet, amint azt régebben tartották.

Egyetlen kár, amit a pincepenész okozhat, hogy az édes mustok kiejtésénél káros módon támadhatja meg a mustban levő savakat. Ennek következtében a borok túlságosan elvesztik savanyúságukat, ami sok más káros borbetegségnek vetheti meg alapját.

Az elmondottakból következik, hogy a pincepenész csupán erjedésben levő mustokra nézve lehet káros. Amint az erjedésben levő must édességét elveszítette és a szeszépződés előrehaladott állapotba jut, a pincepenész többé kárt az új borban nem okozhat. Az egy százaléknál több szeszt tartalmazó folyadékokban ugyanis életműködése meg-

szünik, három százaléknál pedig már spórát sem tud fejleszteni és a fonálnak növése is teljesen megakad.

Jó tudni a pincepenésről, hogy sem a nagyon száraz, sem pedig a nedves pincékben nem tud megélni. Végéreményében összefoglalva tehát megállapíthatjuk, hogy a pincepenészt egészen más szemmel kell nézünk az újabb vizsgálatok alapján, mint azt eddig tettük. Természetesen ezek a megállapítások nem jelentik, hogy a pincébe ne ügyeljünk a legkínosabb tisztaságra, de mindenesetre megnyugtatóan szolgálhat azok számára, akik gyakran a leggondosabb és sokszor költséges eljárások segítségével sem tudnak végérvényesen megszabadulni pincéikben a pincepenész jelenlététől.

Borpiac.

A helyzet a borpiacon alig változott. Egy bizonyos lanyhaság érezhető a borpiacon, aminek oka bizonyára a kedvező termésbecslésben található. — Balatonfüreden a borpiacon a kereslet megélt, a „Mega” intervencióvásárlásai következtében a borárak megszűlárdultak és a kínálat tartózkodó. Sopronban a borpiac teljesen esendes és az árak inkább lemorzsolódnak, mert alig jelentkezik vevő. Baján még bőven van készlet, a termelők tartják az árakat. A múlt héten elkel 300 hl 13 százalékos bor 3,1 filléres alapon. Izsákon még kb. 3 ezer hl borkészlet van jó kezekben, 40 fillért kérnek a termelők a 12 fokon felüli borért.

ÜZLETI HIREK

Új vasúti vendéglős. A füzésabonyi pályaudvari vendéglő bérletét *Kovács* Ferenc, a miskolci vasúti vendéglőnek hosszú időn át volt főpincére nyerte el.

Rákoscsaba. Fehér Ferenc budapesti vendéglős a VI. Vörösmarty u. 43. sz. alatti üzletét eladta és megvette Rákoscsabán a jóhírnevű Herczeg-féle vendéglőt, amelyet elsején fog átvenni.

Parkányháza. Kamancsa Pál kártárs az állomásépület mellett egy esztergomi berendezett vendéglőt nyitott.

Budapest. Az Erzsébet-híd melletti „Modern” kávéház gazdát cserélt. Az új tulajdonos *Patát* Lajos, a Nemzeti Kaszinó volt vendéglőse és a Newyork kávéház legutóbb volt igazgatója.

ABROSZT

színeset és fehérét, úgyszintén minden TEXTILÁRUT vegyünk

BLAU JENŐ

textilkikészítőnél, BUDAPEST, V. gróf Tisza István-u. 11. Tel.: 180-643.

Fellner Béla

t.ü.v.

Elő belvárosi szállodalai, vendéglői és kávéházi személyzeteket közvevítő iroda

Budapest, IV., Molnár ucca 3.

Telefon: 1-814-01.

A Fogaadó-Magyar
Vendégios
állandó melléklete

A KORCSMÁROS

Akorcsmaiparérde-
keit képviselő
szaklap

Mily jogszabály mondja ki, hogy a cukrász rumos teát és punesót is szolgáltathat vendégeinek, ha a rumot a konyhán önti az italhoz?

Az italmérési jövedékről szóló 1921. évi IV. tc. végrehajtása tárgyában kiadott 101.010—1921. P. M. számú rendelet 7. §-a 3. pontja értelmében, a cukrásziparos, amennyiben üzlethelyiségében csak tartozékként is szeszeseitelt (rumot) kíván kiszolgáltatni, szesz és abból ekrszült közönséges pálinka kizárásával egyéb égetett szeszese italoknak álló és ülo vendégek poharzására az illetékes pénzügyi hatóságtól kimérsi engedélyt tartozik váltani.

Kamaránk székhelyén a pénzügyi hatóság még nem kifogásolta ezideig, hogy az italmérsési engedéllyel nem bíró ekrszáziparosok már a konyhában elkészített (rummal kevert) teát, punesót az üzlethelyiségben kiszolgáltatnak, anélkül, hogy italmérsési engedéllyel rendelkezzenek. Ez a gyakorlat a törvény magyarázatán nyugszik, mert a főnhiivatkozott rendelkezés csak a külön felszolgált (tartozékként az ital mellé állított) rumra vonatkozatható. E magyarázat elfogadása az ottani pénzügyi hatóságoktól is kérhető, ha ennek szüksege fennforog.

Ahová többé nem adnak italmérsési engedélyt.

A magy. kir. pénzügyminisztérium 96.347—1939. XV. főszámú rendeletével tiltottnak nyilvánította a VII., Bethlen Gábor u. 41. szám alatti italmérsési helyiséget. Erre a helyre új italmérsési engedély ki nem adható, meglévo engedély pedig át nem helyezhető. Ily irányú kérvényeket a pénzügyigazgatóság tárgyalás nélkül el fog utasítani.

A világ legnagyobb sörfogyasztói.

Igy nyári hónapokban fokozott mennyiségben fogy a sör. Ezzel kapcsolatban legtöbben azt gondolják, hogy a világ legnagyobb sörfogyasztói a németek. Mennyiségileg az Egyesült Államok 6.3, Németország 5.9 és Anglia 3 milliárd liter sört fogyaszt évente. Megváltozik azonban ez az arány a fejadagoknál. Itt Luxemburg vezet, fejenkénti 168 liter fogyasztással, utána következnek Írország körülbelül ennek a

felével. Feltűnően magas a sörfogyasztás fejadagja Angliában, utána a németeknél, míg az amerikaiak és kanadaiak csak itt következnek a sorban. A legkeserűbb sört az írek állítják elő, mert minden hektoliter sörhöz 750 gram komlót adnak. Az angolok 465 és a kanadaiak 375 gramot használnak.

Szódabikarbonát csak adagolva és külön-külön esomagolva szabad felszolgálni.

A főváros polgármestere a közegészségügyi (1876:XIV. tc. 157. §) törvény alapján elrendelte, hogy *éttermekben, kávéházakban, kocsmákban, kávétermekben, kifőzésekben* és minden más helyen, ahol a vendégek részére szódabikarbonát közvetlen fogyasztásra kiszolgáltatnak, a jövőben a szódabikarbonát csak egy-egy személy használatára alkalmas mennyiségben, külön esomagolva szabad csak kiszolgálni.

Aki tehát a vendégeinek nem adagolva és esomagolva ad szódabikarbonát, azt az elől említett törvény 7. §-a alapján fogják büntetni. (Polgármester 202.710—1933. X.)

A vendég kívánságára idegen üzletből hozatott meleg étel kiszolgálása a koresmáros által.

A másodfokú rendőri büntetőbíró-ság a koresmáros terhelt vendéglőipar jogosulatlan gyakorlatára miatt büntette a következő megokolással:

„Az elsőfokú ítéletet indokainál fogva helybenhagyom, annál is inkább, mert a terheltnek az eljárás többi adataival összhangban álló beismeréséről — mely szerint vendégeinek meleg virstlit tormával, vagy mustárral szolgált ki és ezt a körülményt az üzlethelyiségben kifüggesztett táblán hirdette — bizonyítva láttam a kihágási eseklmény elkövetését.

Terheltnek a bejelentett újabb tanu kihallgatására vonatkozó kérelmének, tekintettel a teljesen tisztázott tényállásra helyt nem adhattam.

Azon felebbezésbeli védekezését, hogy a kiszolgáltatott meleg virstlit nem a terhelt adta, hanem egy szomszédos hentesből hozatta, figyelembe szintén nem vehettem, mert terhelt a 78.000—1923. K. M. sz. rendelet 130. §-a értelmében a vendéglőipar üzletkörébe vá-

gó tevékenységet a meleg ételek kiszolgálásával fejtette ki és eseklményének az elbirálásánál közömbös az a körülmény, hogy ki szállította, illetőleg készítette el a kiszolgáltattott ételeket.

A Kihágási Tanács 5230—1937. kih. sz. végzésével a további felebbezést hivatalból visszautasította.

Hindu konyhaművészet.

A kínaiak konyhaművészete mindekelőtt a paprika bőséges használatára épült fel. Európaiak például csak úgy képesek elfogyasztani a hindu módra currynak elkészített rizsételt, ha bőséges mennyiségű innivaló áll rendelkezésére. A folyadék arra való, hogy enyhítse a pokoli égést, amit az indiai paprika okoz az ételben. A bennszülöttek azonban óvakodnak attól, hogy a paprika által előidézett szomjúságot „leigják”, mert éppen azért használják a nálunk ismeretlen, egészen apró, tühegyes, majdnem kékszíni paprikát, hogy ennek gőze áthassa testüket és megóvja azt a járványoktól. A hindu konyhának a paprikánkívül más fűszere nincs is, noha a nálunk használt több mint százféle fűszer éppen náluk terem szertelen bőségben.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Szikvízügy. A kassai országos kongresszuson a debreceni kartársak a szikvízkérdéssel fognak foglalkozni. Persze a politikai és személyi vonatkozásoktól eltekintve, felette kívánatos volna a „jól ismert kérdés rúgói” de egész őszintén anélkül, hogy kérdéseket fabrikálnánk, Ön velünk közölné. Tessék a tárgyat az ipari közérdek szempontjából kimerítően tudomásunkra adni. Erre már azért is szüksege volna, mert a szikvízkérdés tárgyalásánál esetleg az adandó anyagot célirányosan fel lehetne használni. De nem értjük a „bújosdit”?

Saját házamba való költözés miatt Budapest legforgalmasabb főútvonalán fekvő

VENDÉGLŐMET

napi 250 kimutatható forgalommal, eladom. Bővebbet kizárólag a tulajdonosnál. Ugyanőkök kizárva. — Cím megtudható a Fogaadó szerkesztőségében.

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KLABER PINCE

PINCÉSZET:
BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM.
TELEFON: 269-698.

VÁROSI IRODA:
BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCCA 15. SZÁM.
TELEFON: 114-262.